

Átrokandi við føroyskari oljulóg

Um føroyingar skulu fáa nakran ágøða av oljuleitning, framleiðslu av kolvetni ella av tí virksemi, sum annars er knýtt at hesum, er neyðugt við eini lóg á økinum. Uppskott til eina tilika lóg bleiv lagt fyri tinguð fyri eini viku síðani, og í gjár byrjaði í løgtinginum



LEIF LAADAL

Ta ið orðskattið um uppskotið hjá landsstjórn um eina kolvetnis-skattalóg ella oljuskattalóg byrjaði seinnapartin í gjár, seði løgtingsformaðurin, at skjalot nú bleiv settur á eitt av størsta málum í hesi aldin, og líkt er til, at landsstjórn hevur skund. Lógin skal setast í gildi frá tí degi, uppskotið bleiv lagt fram - tað vil siga við afturvirkandi nið, til friggjadag 19. februar í ár.

Viðgerðin av uppskotinum hjá landsstjórn um eina føroyska kolvetnis-skattalóg, ella oljuskattalóg, byrjaði í løgtinginum í gjár, og tað má sigast, at Finnboji Isaksson, løgtingsformaður, trýr uppá oljuna. Hann byrjaði tingsetuna við at boðað frá, at kolvetnis-skattalógin er eitt tað tydingarmiklasta málið í hesi aldin

umræðandi, at ein kolvetnis-skattalóg verður gjørd, fyri Føroyar. Fyri fyrst er

tað bert ein partafelagslóg, sum skal smábest. Spurningurin um eitt nú

royalties- ella loyvisgjald, verður ikki tikið við í fyrsta umfar. Lógin, sum landsstjórn hevur lagt, fer í tinguð innber eisini, at Føroyar fara at hava møguleika at skatta inntøk í sambandi við leiting og framleiðslu - ein skattning, sum ikki við verandi reglum kann skattast. Við hesum uppskoti verður sligið fast, at vinnuligt virsemi í sambandi við kolvetnisframleiðslu kemur undir skatt, hóast talan er um fralandsvinnu.

Einki um fralandsvirksemi
Í verandi skattalóg fyri Føroyar stendur einki um skattning av vinnuligum fralandsvirksemi, og tí er tað alneyðugt at fáa hetta uppá pláss, áðrenn fyrsta utbojngarumfar. Tað er nevniliga ikki hugsað, at oljufeløgini, sum atla at bjóða uppá blokkurnar í høyst, fara at halda seg fram, um ongar gróðar skattareglur eru á økinum.

Tað er ikki heilt greitt, hvussu nøgur skattur skal gjaldast av oljuvirksemi, men ætlanin er, um uppskotið hjá landsstjórn vinnur merirluta á tingi, at ein nevnd við serfrøðingum innan oljuvinnu skal seta tey ymsku gjaldini. Tað er sera ymskt,

hvussu høgt skattastagn er í teimum ymsku framleiðslulöndunum. Í Noregi til dømis skulu feløg innan vinnuna av við nærum 3/4 av avlopnum. Soleiðis var tað ikki í byrjningi, men so hvørt sum stóru stats-oljufeløgini mentust, bleiv skatturin settur upp. Tann lógin, sum Martin Hansen vegna landsstjórn hevur lagt fyri tinguð, leggur upp til, at vanligar partafelagskattur skal gjaldast av oljufyrirteknum. Í letun er hesin 27 prosent.

Avmarkaður rentufrádráttur
Stórar oljufyrirtøkur hava sum oflast deildir í fleiri löndum og nøg ymskt virksemi. Hetta hevur við sær, at fyrirtøkur hava møguleika at flyta pening og utreiðslur millum tey ymsku dotturfeløgini. Á hendan hátt kunnu fyrirtøkur lækka inntøkgurðarløgin í sambandi við felagskattin. Fyri at leggja uppfrí, málir landsstjórn tí til, at møguleiki verður at avmarka rentufrádráttarrettin innan vinnu sum heild. Tá tað eru ikki bert oljufyrirtøkur, sum hava møguleika via dotturfeløg at halda eina óværliga hoga fremmandlívning.

Ein komandi oljuvinnu við Føroyar hevur við sær, at ein orrygrna av ymskum viðurskiftum skulu havast í huga. Eitt nú verða lógaráðstjórnir neyðdir at hugsa um avtøkukostnað, longu áðrenn vinnan er byrjað. Viðskil kostnaður er tað, sum tað kostar at heima hurtur framleiðsluáttamálið - eitt nú taka niður ein borgvall. Fyri at føroyska-skattgjaldarin ikki skal standa eftir við eini risa rokning, tað er eitt oljufeløg leggur frá seg uttan at hava rúddið upp eftir seg, so verður málið til, at føroyska mynduleikarnir fáa møguleika fyri tí, sum innan figgarheimin eitur "carry back". Tað kann hugast, at felagið er farið av knorranum, og so stendur ein stórar pallur eftir, sum er kostnaður mikil at sleppa av við. Í hesum lørum kunnu mynduleikarnir við "carry back"-skipanini broyta spjallspættina hjá oljufyrirtøkinum eitt nú fyri ar áttur í tíðni, og heikka skattin fyri hesi arni í so stóran mun, at utreiðslurnar og uppráddingini verða fingrar til vege.

Viðvandið avtøkukostnað sigur landsstjórn, at hesin spurningur ikki er so átrokandi, sum áðrenn men landsstjórn leggur samstundis dent á, at oljufeløg hava áhuga í og krav uppá at kunna reglurnar áðrenn fóru verður til verka í Føroyum.

skulu viðurskiftum skulu havast í huga. Eitt nú verða lógaráðstjórnir neyðdir at hugsa um avtøkukostnað, longu áðrenn vinnan er byrjað. Viðskil kostnaður er tað, sum tað kostar at heima hurtur framleiðsluáttamálið - eitt nú taka niður ein borgvall. Fyri at føroyska-skattgjaldarin ikki skal standa eftir við eini risa rokning, tað er eitt oljufeløg leggur frá seg uttan at hava rúddið upp eftir seg, so verður málið til, at føroyska mynduleikarnir fáa møguleika fyri tí, sum innan figgarheimin eitur "carry back". Tað kann hugast, at felagið er farið av knorranum, og so stendur ein stórar pallur eftir, sum er kostnaður mikil at sleppa av við. Í hesum lørum kunnu mynduleikarnir við "carry back"-skipanini broyta spjallspættina hjá oljufyrirtøkinum eitt nú fyri ar áttur í tíðni, og heikka skattin fyri hesi arni í so stóran mun, at utreiðslurnar og uppráddingini verða fingrar til vege.

Viðvandið avtøkukostnað sigur landsstjórn, at hesin spurningur ikki er so átrokandi, sum áðrenn men landsstjórn leggur samstundis dent á, at oljufeløg hava áhuga í og krav uppá at kunna reglurnar áðrenn fóru verður til verka í Føroyum.

Ein komandi oljuvinnu við Føroyar hevur við sær, at ein orrygrna av ymskum viðurskiftum skulu havast í huga. Eitt nú verða lógaráðstjórnir neyðdir at hugsa um avtøkukostnað, longu áðrenn vinnan er byrjað. Viðskil kostnaður er tað, sum tað kostar at heima hurtur framleiðsluáttamálið - eitt nú taka niður ein borgvall. Fyri at føroyska-skattgjaldarin ikki skal standa eftir við eini risa rokning, tað er eitt oljufeløg leggur frá seg uttan at hava rúddið upp eftir seg, so verður málið til, at føroyska mynduleikarnir fáa møguleika fyri tí, sum innan figgarheimin eitur "carry back". Tað kann hugast, at felagið er farið av knorranum, og so stendur ein stórar pallur eftir, sum er kostnaður mikil at sleppa av við. Í hesum lørum kunnu mynduleikarnir við "carry back"-skipanini broyta spjallspættina hjá oljufyrirtøkinum eitt nú fyri ar áttur í tíðni, og heikka skattin fyri hesi arni í so stóran mun, at utreiðslurnar og uppráddingini verða fingrar til vege.

Skattalætti fyrirtreyt fyrri fjøltáttadum búskapi

Ein stóðug linking í skattatrystinum er ein livsneyðug fyrirtreyt fyrri, at okkara búskapur skal fjøltáttast, sigur Oli Breckmann, sum hevur sett sínum egna landsstýri spurningar um, hvørt tað fer fylgja samgonguskjalinum

INGI RASMUSSEN

Tað er blivið pura vanligt, at løgtingsmanni seta sín egnu samgongu-mónum í landsstjórn fyrri-spurningar um all millum húndi og jóð.

Í gjár samtykti løgting so altur at svara tveim egnu fyrirspurningum frá Fólkalökinum til landsstýrsmann Tjólveldisflokksins í figgaráttum, Karsten Hansen.

Oli Breckmann spyr landsstýrsmannin, hvussu hann ætlar at fremja setningin í samgonguskjalinum í verki um at linka skatta- og avgaldstryði.

Oli Breckmann gevur linkingin í skattatrystinum einu síðstu tveir arni sín stóra lut í búskaparlíva framúrskapan. Og hesum heldur hann verða neyðugt at halda fram við, skal málið hjá samgonguni røkkest.

Landsstýrissamgongan ætlar Føroyum fullveldi. Tað krevar tilgangur í øllum búskapinum, so tað fer at standa á hvorgum nagli. Kravini til kappingarar hjá vinnuligum harðna, og vit klára okkum bert í aljóða kappingini, um tað verður betri at hugva, arbeiða og vinna pening í Føroyum enn áðrenn. Ein stóðug linking í skatta-trystinum er tí ein livsneyðug fyrirtreyt fyrri, at okkara viðbrekka búskapur skal fjøltáttast við nýggjum vinnum, soleiðis at hann gerst nóg sjálvbjorgan til at fígga tað politiska spjallstryði, sigur Oli Breckmann í viðmerking til fyrirspurningin.

Oli Breckmann setti eisini landsstýrsmanninum ein annan langan og leiðandi spurning um pensjónstrygging.

Hvussu stóra upphædd av landskassans avlopi hevur landsstýrsmáðurin hugsað sær at sett av í ar sum fyrsta ringgild, og hvussu nøg komandi ar í eina pensjónstrygging til øll tey 10-15.000 fólkin í arbeiðsmarknaðinum, sum ein einki hava eina tíðar-húskandi pensjónsskipan.

Oli Breckmann vísir eisini í hesum fyrri til samgonguskjalid, sum málið til, at allum verður veitt ein trygg og rättvís eflirón.

Føroyski búskapurin skal vera musikaliskur

Javnaðarflokkurin hevur skotið upp at satsa verður upp á føroyska tonleikin sum utflutningsvara, ið sum frá líður skal kasta pening av sær til landskassan

INGI RASMUSSEN

Stendur tað til Javnaðarflokkinn, so skulu føroyskir tonleikar eisini verða at sugga á aljóða hittlist-unum.

Ti hevur flokkurin nú skotið upp, at peningur verður settur av á løgtingsliggjarløgum at stuðla marknaðarløring og utgava av føroyskum tonleiki til utflutningin.

Kristian Magnussen legði uppskotið fram vegna flokkin tveidag, og í gjár viðgerði tingið málið í sambandi við eykajáttanarløgin fyrri februar.

Kristian Magnussen sigur, at uppskotið er lagt fram fyrri at styrkja um møguleikarnar hjá øvurrik um listabliki at hava tonleikin sum livsbreyð og fyrri at skapa møguleika fyrri arbeiðsplatsum og stórra inntøkmøguleikum hjá landskassanum.

Hann heldur, at hetta er vert at royna fyrri at skapa føroyska búskapinum áðrenn inntøkur eini fer frá fiskivinnuni.

Í Føroyum hava vit ein hóp av evnaríkum tonleikarim, ið skapa tonleika á sama góðskustøði sum tonleiki, ið er at hoyra á aljóða hittlistum, sigur Kristian Magnussen.

Voran er longu fyrstafloks, heldur hann. Men sum kunningt er tað figgarlíviga umgæt at hava tonleik ut. Og figgarlíviga avkast er sjáðandi á egnu avmarkaðum marknaði sum tí føroyska.

Tiskil skytur Javnaðarflokkurin upp, at 1 million krónur verður latin arliga til at stuðla einum føroyskum tonleikaftutflutningi.

Ein nevnd við trimum limum skal meta um umskiltarnar, um dygd og altyð mogleikar.

Nevndin skal sambert uppskotið hava 3 limir, ein umboðandi F.U.T, ein við royndum innan aljóða tonleikadænið og ein formann, sum umboðar vinnulivastryði.

Kristian Magnussen vísir millum annað á, at svenska tonleikadænið gevur meira av sær av utlendskum pening til svenska statsskassan enn nórur serstök vinna, og danska tonleikadænið til utflutningin gevur fleiri hundrøð millioin arliga í danska riksskassan

Heiðraður fyrri gott hjartalag

Havnar Handverkara-felag hevur utnevnt Einar Bech á Torshavnar Skipasmjóju til ársins álitismann fyrri stóra arbeiðið hann gjordi fyrri at hjálpa einj- unum eftir teir polakkar, sum arbeiðdu á skipasmjóju

RANDI JACOBSEN

Á ársáðalfundinum hjá Havnar Handverkara-felag miklukvøldið varð samtykt at utneva Einar Bech, sum arbeiði á Torshavnar Skipasmjóju, til ársins álitismann.

Grundgevingin var tað stóra arbeiðið, sum Einar legði í at hjálpa einj- unum eftir tveir pólskar hand- verkarar, sum arbeiðdu á skipasmjóju, og sum doydu av alvarsligari sjú- ku.

Einar var groður yvir, at tað er ein figgarlívur smetur hjá eini familju at missa forsyrgjarin, tí sosi- ala trygdarmeti í Bilandi er langt frá okkara, og hann setti tí eina inn- sanning í verk á skipa- smjóju, eftir at tann seinni polendingurin á

skipasmjóju doyði. Gjørt varð á tann hátt, at øll tey, sum voru til ar- beids eina ávæna viku, tá innsvæningin varð gjord, lotu 200 krónur í part, læ- ringarnir lotu 50 krónur, og Torshavnar Skipasmjója lot eina munandi upphædd.

Ta av tórnáð, voru umleið 50.000 krónur komnar inn, og hesin peningur fór óskerdur til polsku einj- unarnar báðar.

Havnar Handverkara-felag heldt, at hetta var eitt so fyrimyndarlaga gott og hjartalagt tiltak, at Einar átti at verða heiðraður fyrri tað.

Einar sjálvur heldur, tað var ikki meira enn rimuligt, at starvsfelagarnir hjá teimum faru stuðulá einkj- unum.

Sjálvandi eiga vit at rætta eina hjálpanið hond, ta vit kunnu, sigur Einar.

Hann leggur áframt, at tað hevði ikki bórd til at havt hesa innsvæning, visti Paul Mohr ikki so stort be- namni og gav Einar lóvu til at gera hetta arbeiðið í arbeiðstíma, umframt at Skipasmjójan eisini stuð- ulá væl.

Ársins fyrirtøka
Havnar Handverkara-felag

utnevndi eisini P/F Reyni Service til ársins fyrirtøku í 1998. Grundgevingin var, at felagið óngentlið fær nakrar frábøðurnar um trup- ulleikar ella ósemjur í sam- bandi við hesa fyrirtøku.

Fyrirtøkan rindar hand- verkarunum væl oman fyrri satta máttsettta minstulø- na, fyrirtøkan hevur eina væl virkandi álitismann- skipan, umframt at limir felagsins stóðast væl hjá hesi fyrirtøku.

Afturvaldir
Triggr nevdarlimir í Havnar Handverkara-felag stóðu fyrri vali, og teir voru allir einmælt afturvaldir fyrri eitt tveir ára skeið. Teir voru Eyðlín Petersen, formaður, Arni Hadal, næstformaður og Jens Meitilberg, nevdarlimir.

Himr nevdarlimir eru Kaj A. Nielsens og Harry Johannsen. Eyka- limir eru Einar Bech og Marita í Brecknum.

Eftirløngurrunnur fel- agsins er um at vera klar- ur, og aðalfundurin valdi Triggr himr í nevdandi fyrri grannin. Teir eru Eli Brimsvik, Bjarni Petursson og Tunmas Kjerbo. Hinar báðar nevdarlimirnar ut- nevdar nevdandi í hand- verkarafelagnum



– Sjálvandi eiga vit at rætta eina hjálpanið hond, ta vit kunnu, sigur ársins álitismann

Áhugin minkaður

Árliga bókaútsølan við donskum bókum byrjaði mikudagin í H. N. Jacobsens bokhandli, men ikki var sami gravgangur eftir skaldsogunum sum farin ár

ELIN MICHELSEN

Vilt tú hava eina bok, sum kann læra teg at tveða dreymar tinar, so skalt tú skunda tær, um tú vilt hava fatur í einum eintaki. Tað eru teir alternativu bókurnar, sum selja best á árliga bókaútsølan. Skald- sogan hevur givið fyrsta-

plássid vvir til bókur, sum eitt nú handbókur um drøymtýðing, parløgn, krystall og psykologi, sum siga tær, hvor tú ert, og hvussu tú egur at vera.

Áskodning, at tu kunst finna teg sjálvan í teini stóru skaldsogunum, og at dreymar tinar eru smær søgur, sum Hakunardrøng- ur sigur tær frá, er ikki tíðarhøskandi longur, tí hugsanarítturinn er broytur.

Ov nýggjar bókur
Heldur ikki í Danmark er áhugin tann sami, sum hann var. Lítið og einki er gjørt burtur ut á tvei við

hesum rimmar tiltaki, sum plagi at seta sín dæm at tað danska danska land.

Í Gamla Bokhandli halda tey ein møguleika vera tann, at tóin er farin frá teim stóru útsølunum. Bókurnar fara av tóliga á útsølu, og te fáa fólki ikki tíð til at longast eftir at fáa bókurnar. Teir nýggjastu bókurnar at fáa á útsølini í ar eru frá 1996.

Tað mesta, sum er selt, er bilagt í vikuni upp til útsøluna. Tá var eitt sýrlit við øllum bókunum kunnigert, og fólk kundu stokka inn á golvýð fyrri at tryggja sær, at post tann bóka, tey vildu hava, ikki varð utseld.



Gravgangurin eftir skaldsogum er ikki tann sami, sum hann hevur verið